2025/2630

19.12.2025

ROZHODNUTÍ KOMISE (EU) 2025/2630

ze dne 16. prosince 2025

o použití čl. 106 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie na státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby udělené určitým podnikům pověřeným poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu a o zrušení rozhodnutí 2012/21/EU

(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 106 odst. 3 této smlouvy,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Článek 14 Smlouvy o fungování Evropské unie (Smlouva) vyžaduje, aby Unie, aniž jsou dotčeny články 93, 106 a 107 Smlouvy, pečovala v rámci svých pravomocí o to, aby zásady a podmínky pro fungování služeb obecného hospodářského zájmu umožňovaly naplnění jejich úkolů.

(2) Zajištění fungování určitých služeb obecného hospodářského zájmu na základě zásad a za podmínek, které umožňují naplnění jejich úkolů, může vyžadovat finanční podporu státu na pokrytí některých nebo veškerých nákladů vyplývajících ze závazků veřejné služby. V souladu s článkem 345 Smlouvy není důležité, zda jsou tyto služby obecného hospodářského zájmu poskytovány veřejnými nebo soukromými podniky.

(3) V čl. 106 odst. 2 Smlouvy je stanoveno, že podniky, které jsou pověřeny poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu, nebo podniky, které mají povahu fiskálního monopolu, podléhají pravidlům obsaženým ve Smlouvě, zejména pravidlům hospodářské soutěže, dokud tato pravidla právně nebo fakticky nebrání plnění svěřených úkolů. Tímto ustanovením by však neměl být dotčen rozvoj obchodu v míře, která by byla v rozporu se zájmy Unie.

(4) Ve svém rozsudku ve věci Altmark [1] Soudní dvůr uvedl, že vyrovnávací platba za závazek veřejné služby není státní podporou ve smyslu článku 107 Smlouvy, pokud jsou splněna čtyři kumulativní kritéria. Za prvé, podnik-příjemce musí být skutečně pověřen plněním povinností veřejné služby a tyto povinnosti musí být jasně definovány. Za druhé, parametry, na jejichž základě je vyrovnání vypočteno, musí být předem stanoveny objektivním a transparentním způsobem. Za třetí, vyrovnání nesmí přesahovat meze toho, co je nezbytné k pokrytí všech nebo části nákladů vynaložených k plnění závazků veřejné služby se zohledněním příslušných příjmů a přiměřeného zisku. A za čtvrté, není-li v konkrétním případě podnik, který má plnit závazky veřejné služby, vybrán v rámci zadávacího řízení, které umožní zvolit uchazeče, jenž je schopen společnosti poskytovat tyto služby s nejnižšími náklady, musí být výše potřebného vyrovnání určena na základě analýzy nákladů, které by vznikly průměrnému, dobře řízenému podniku, který je přiměřeně vybaven příslušnými prostředky.

(5) Pokud nejsou splněna tato čtyři kritéria, ale přitom jsou splněny obecné podmínky použitelnosti čl. 107 odst. 1 Smlouvy, představuje vyrovnávací platba za závazek veřejné služby státní podporu a vztahují se na ni články 93, 106, 107 a 108 Smlouvy.

(6) Mimo toto rozhodnutí mají pro používání pravidel státní podpory na vyrovnávací platbu za poskytování služeb obecného hospodářského zájmu význam další tři předpisy:

a) sdělení Komise o používání pravidel Evropské unie v oblasti státní podpory na vyrovnávací platbu za poskytování služeb obecného hospodářského zájmu [2] vyjasňuje používání článku 107 Smlouvy a čtyř kritérií uvedených v rozsudku Altmark, kterými se taková platba řídí;

[1] Věc C-280/00, Altmark Trans a Regierungspräsidium Magdeburg v. Nahverkehrsgesellschaft, EU:C:2003:415.
[2] Sdělení Komise o použití pravidel Evropské unie v oblasti státní podpory na vyrovnávací platbu udělenou za poskytování služeb obecného hospodářského zájmu (Úř. věst. C 8, 11.1.2012, s. 4).

b) nařízení Komise (EU) 2023/2832 o použití článků 107 a 108 Smlouvy na podporu *de minimis* na poskytování služeb obecného hospodářského zájmu ([3]) stanoví určité podmínky, včetně výše vyrovnávací platby, při jejichž splnění se má za to, že vyrovnávací platba za závazek veřejné služby nesplňuje všechna kritéria čl. 107 odst. 1;

c) rámec pro státní podporu v podobě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby ([4]), který upřesňuje, jak bude Komise posuzovat případy, na které se nevztahuje toto rozhodnutí, a proto musí být oznámeny Komisi.

(7) Rozhodnutí Komise 2012/21/EU ([5]) konkretizuje obsah a rozsah výjimky podle čl. 106 odst. 2 Smlouvy a stanoví pravidla, která umožní účinně přezkoumat, zda byly splněny podmínky stanovené v uvedeném ustanovení. S ohledem na zkušenosti získané při uplatňování rozhodnutí 2012/21/EU, změny hospodářských podmínek, zejména v souvislosti s krizí v oblasti bydlení, jakož i vývoj na trhu, je nezbytné přezkoumat pravidla stanovená v uvedeném rozhodnutí.

(8) Rozhodnutí 2012/21/EU by proto mělo být zrušeno a nahrazeno tímto rozhodnutím, které stanoví podmínky, za nichž státní podpora v podobě vyrovnávací platby za služby obecného hospodářského zájmu nepodléhá povinnosti oznamování předem stanovené v čl. 108 odst. 3 Smlouvy, jestliže ji lze považovat za slučitelnou s čl. 106 odst. 2 Smlouvy.

(9) Státní podpora ve formě vyrovnávací platby za služby obecného hospodářského zájmu může být považována za slučitelnou, pouze pokud je poskytnuta za účelem zajištění jejich poskytování ve smyslu čl. 106 odst. 2 Smlouvy. Z judikatury ([6]) je zřejmé, že pokud daná problematika není upravena odvětvovými pravidly Unie, mají členské státy velký prostor k vlastnímu uvážení při vymezování služeb, které by mohly být považovány za služby obecného hospodářského zájmu. Úkolem Komise je tedy zajistit, aby ve vymezení služeb obecného hospodářského zájmu nebyla žádná zjevná chyba.

(10) Jsou-li splněny určité podmínky, omezené částky vyrovnávací platby poskytnuté podnikům pověřeným poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu neovlivňují rozvoj obchodu ani hospodářskou soutěž v takové míře, která by byla v rozporu se zájmy Unie. Pro určení příjemce podpory v tomto rozhodnutí by se měl použít pojem „jeden podnik“, jak je definován v čl. 2 odst. 2 nařízení Komise (EU) 2023/2832 ([7]). Oznámení jednotlivé státní podpory by proto za předpokladu, že jsou splněny určité podmínky, nemělo být vyžadováno pro vyrovnávací platbu, která je nižší než stanovená roční výše vyrovnávací platby. Je taktéž vhodné tento obecný limit pro vyrovnávací platbu zvýšit, aby odrážel inflaci od přijetí rozhodnutí 2012/21/EU.

(11) Podnik může být pověřen poskytováním vícero služeb obecného hospodářského zájmu a může obdržet vyrovnávací platbu do výše obecného limitu pro vyrovnávací platby za každou službu obecného hospodářského zájmu, jejímž poskytováním byl pověřen. Totéž platí, pokud je podnik společně nebo jednotlivě pověřen poskytováním služby obecného hospodářského zájmu více členskými státy. Tento pověřený podnik by proto měl mít možnost obdržet od každého pověřujícího členského státu, v němž je služba poskytována, vyrovnávací platbu do výše obecného limitu.

([3]) Nařízení Komise (EU) 2023/2832 ze dne 13. prosince 2023 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu *de minimis* udílenou podnikům poskytujícím služby obecného hospodářského zájmu (Úř. věst. L, 2023/2832, 15.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2832/oj).

([4]) Sdělení Komise – Rámec Evropské unie pro státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby (Úř. věst. C 8, 11.1.2012, s. 15).

([5]) Rozhodnutí Komise 2012/21/EU ze dne 20. prosince 2011 o použití čl. 106 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie na státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby udělené určitým podnikům pověřeným poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu (Úř. věst. L 7, 11.1.2012, s. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2012/21(1)/oj).

([6]) Věc C-280/00, Altmark Trans a Regierungspräsidium Magdeburg v Nahverkehrsgesellschaft, EU:C:2003:415.

([7]) Nařízení Komise (EU) 2023/2832 ze dne 13. prosince 2023 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu *de minimis* udílenou podnikům poskytujícím služby obecného hospodářského zájmu (Úř. věst. L, 2023/2832, 15.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2832/oj).

(12) Nemocnice a podniky poskytující sociální služby, včetně případů, kdy jsou organizovány jako neziskové subjekty ([8]), které jsou pověřeny úkoly obecného hospodářského zájmu, mají specifickou povahu, kterou je třeba zohlednit. Zejména je třeba vzít v úvahu skutečnost, že za současných hospodářských podmínek mohou sociální služby vyžadovat podporu, která přesahuje obecný limit pro vyrovnávací platby stanovený v tomto rozhodnutí za účelem kompenzace nákladů na veřejnou službu, přestože vyšší částka vyrovnávací platby za sociální služby nemusí nutně představovat větší riziko narušení hospodářské soutěže. Proto by se výjimka z oznamovací povinnosti stanovená v tomto rozhodnutí měla vztahovat i na podniky odpovědné za sociální služby, a to i v případě, že výše vyrovnávací platby, kterou obdrží, přesahuje obecný limit pro vyrovnávací platby. Výjimka z oznamovací povinnosti by měla rovněž platit pro nemocnice poskytující zdravotní péči, v příslušných případech včetně pohotovostních služeb a doplňkových služeb, které přímo souvisejí s jejich hlavními činnostmi, zejména v oblasti lékařského výzkumu. Aby mohly být sociální služby vyňaty z oznamovací povinnosti, měly by být jasně vymezené a řešit sociální potřeby v oblasti zdravotní a dlouhodobé péče, péče o děti, přístupu na trh práce a opětovného začlenění do trhu práce a péče o zranitelné skupiny a jejich sociálního začleňování. Zahrnuje to služby podporující nezávislý život a komunitní začlenění osob se zdravotním postižením, například osobní asistenci, střediska pro nezávislý život, asistenční technologické služby, rehabilitační a habilitační služby.

(13) Ze stejných důvodů může být z oznamovací povinnosti vyňata vyrovnávací platba za poskytování služeb obecného hospodářského zájmu v oblasti sociálního bydlení pro znevýhodněné domácnosti nebo sociálně méně zvýhodněné skupiny (včetně osob bez domova), které nejsou z důvodů omezené solventnosti schopny získat bydlení za tržních podmínek, i v případě, že překračuje obecný limit pro vyrovnávací platbu. Mělo by být možné, aby vyrovnávací platba za služby sociálního bydlení pokrývala mimo jiné investiční náklady na výstavbu nových budov, včetně pořízení pozemků, pořízení stávajících bytů nebo budov za účelem transformace nebo renovace, transformaci nebo renovaci stávajících bytů či budov (nebo jednotlivých prvků budovy ([9])), náklady na zajištění souladu s požadavky přístupnosti pro starší osoby nebo osoby se zdravotním postižením, dodržování environmentálních standardů, náklady na přizpůsobení se změně klimatu, včetně vodohospodářské odolnosti, jakož i provozní náklady, je-li to nezbytné pro provoz služby.

(14) Od přijetí rozhodnutí 2012/21/EU se cenová dostupnost bydlení stala v mnoha členských státech významným problémem, který se týká nejen znevýhodněných domácností nebo sociálně znevýhodněných skupin, ale také střední třídy, přičemž stále více lidí se potýká s obtížemi při zajišťování kvalitního bydlení za dostupnou cenu. Problémy s bydlením mohou být obzvláště citelné v některých lokalitách, jako jsou turistická a velká města s vysokou poptávkou, rychle rostoucí městské a hospodářské aglomerace, odlehlé nejvzdálenější a izolované regiony. Je proto nezbytné přijmout opatření ke zvýšení dostupnosti bydlení prostřednictvím nájemního nebo vlastnického bydlení za dostupné ceny, aby se zmírnil tlak na místních trzích s bydlením. V zájmu usnadnění veřejných iniciativ na podporu cenově dostupného bydlení je vhodné stanovit zvláštní podmínky pro služby obecného hospodářského zájmu v oblasti cenově dostupného bydlení, které mají být vyňaty z oznamovací povinnosti podle čl. 108 odst. 3 Smlouvy.

(15) Zatímco znevýhodněné domácnosti nebo sociálně méně zvýhodněné skupiny, včetně osob bez domova, mohou využívat služeb obecného hospodářského zájmu v oblasti sociálního bydlení, tyto služby obecného hospodářského zájmu mohou rovněž zahrnovat omezený podíl neznevýhodněných domácností, aby se zabránilo územní koncentraci chudoby.

([8]) Definice „neziskového subjektu“ uvedená v nařízení (EU) 2023/2832 o použití článků 107 a 108 Smlouvy je použitelná i v souvislosti s prováděním tohoto rozhodnutí.

([9]) V souladu s definicí v čl. 2 bodě 17 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1275 ze dne 24. dubna 2024 o energetické náročnosti budov (text s významem pro EHP) (Úř. věst. L, 2024/1275, 8.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1275/oj), „prvkem budovy“ technický systém budovy nebo prvek obvodového pláště budovy. V souladu s čl. 2 bodem 6 této směrnice se „technickým systémem budovy“ rozumí technické zařízení budovy nebo ucelené části budovy určené k vytápění prostor, chlazení prostor, větrání, přípravě teplé vody pro domácnosti, zabudovanému osvětlení, automatizaci a kontrole budovy, výrobě energie z obnovitelných zdrojů na místě a skladování energie na místě, nebo kombinace těchto systémů, včetně systémů, které využívají energii z obnovitelných zdrojů. V souladu s čl. 2 bodem 15 uvedené směrnice se „obvodovým pláštěm budovy“ rozumí integrované prvky budovy, které oddělují její interiér od vnějšího prostředí.

(16) Pokud musí členské státy poskytovat bydlení především nezvýhodněným domácnostem, mohou zřídit služby obecného hospodářského zájmu v oblasti cenově dostupného bydlení, z nichž mají prospěch především domácnosti, které nemají přístup k bydlení za dostupné ceny vzhledem k podmínkám na příslušných trzích, ale nejsou znevýhodněny. Služby obecného hospodářského zájmu v oblasti cenově dostupného bydlení však mohou stále zahrnovat podíl znevýhodněných domácností. Příjemci služeb obecného hospodářského zájmu v oblasti cenově dostupného bydlení by měli být určeni s přihlédnutím primárně k příjmům domácností a složení domácnosti ve srovnání s cenami na trhu s bydlením, případně v kombinaci s dalšími faktory. Například potřeba cenově dostupného bydlení by mohla být snížena v případech, kdy členové domácností vlastní nebo spoluvlastní obytnou nemovitost. Členské státy by rovněž měly mít možnost upřednostnit cenově dostupné bydlení pro osoby, u nichž je pravděpodobné, že budou mít potíže s přístupem na trhy s bydlením, včetně osob plnících zásadní společenskou úlohu, osob se zdravotním postižením, starších osob nebo studentů či rodičů samoživitelů.

(17) Kromě toho by členské státy měly mít možnost podporovat inkluzivní čtvrti prostřednictvím modelů bydlení, jako je například Nový evropský Bauhaus ([10]), které upřednostňují přístup k dotovanému bydlení na základě cílů sociální skladby, a modelů, které kombinují dotované bydlení (sociální nebo cenově dostupné bydlení) a tržní bydlení, jakož i zpřístupněním prostředí bydlení a čtvrtí pro začlenění osob se zdravotním postižením.

(18) V zájmu účinného řešení krize v oblasti bydlení mohou služby obecného hospodářského zájmu v oblasti cenově dostupného bydlení často vyžadovat podporu přesahující obecný limit pro vyrovnávací platby stanovený v tomto rozhodnutí k pokrytí nákladů na veřejnou službu. Evropská komise ([11]) odhaduje, že k překlenutí rozdílu mezi nabídkou a poptávkou v příštím desetiletí bude Evropa muset k 1,6 milionu v současnosti postavených bytů přidat přibližně 650 000 bytů ročně. Dodání těchto dodatečných bytových jednotek by stálo přibližně 153 miliard EUR ročně. Významné investice do cenově dostupného bydlení nemusí nutně znamenat významná rizika narušení hospodářské soutěže. Vyrovnávací platba za poskytování služby obecného hospodářského zájmu v oblasti cenově dostupného bydlení pro domácnosti, které nemají přístup k cenově dostupnému bydlení, by proto měla být vyňata z oznamovací povinnosti, i když překračuje obecný limit pro vyrovnávací platby a pokud jsou zavedeny dostatečné záruky uvedené v tomto rozhodnutí a jeho příloze k omezení narušení hospodářské soutěže.

(19) Vyrovnávací platba za poskytování služby obecného hospodářského zájmu v oblasti cenově dostupného bydlení by neměla vést k nepatřičným zásahům do běžných tržních podmínek, které by mohly vytlačit soukromé investice a významně narušit hospodářskou soutěž. Zároveň je důležité, aby nejzranitelnější domácnosti i nadále využívaly služby obecného hospodářského zájmu v oblasti sociálního bydlení. Při navrhování služeb obecného hospodářského zájmu v oblasti sociálního a cenově dostupného bydlení by proto členské státy měly dodržovat zvláštní soubor požadavků.

(20) Členské státy by měly být schopny měřit cenovou dostupnost bydlení pomocí různých ukazatelů, jako je poměr nájmu k příjmům ([12]), poměr příjmu ke splátce hypotéky ([13]), poměr ceny k příjmům ([14]), míra příliš vysokých nákladů na bydlení nebo roční příjmy nutné ke koupi bydlení ([15]). Referenční hodnoty těchto ukazatelů, které určují situace, kdy není možné získat přístup k cenově dostupnému bydlení na vnitrostátní, regionální nebo místní úrovni, by měly stanovit členské státy. Při určování cenové dostupnosti by se měly zohlednit náklady na energie. Členské státy by měly být schopny prokázat, že identifikace potřeb cenově dostupného bydlení je na těchto ukazatelích založena.

([10]) Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Nový evropský Bauhaus – od vize k realizaci (COM(2025) 1026) a návrh doporučení Rady o Novém evropském Bauhausu (COM(2025) 1027).

([11]) Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Evropský plán dostupného bydlenía (COM(2025) 1025).

([12]) Podíl hrubého měsíčního příjmu domácnosti vynakládaného na platby nájemného.

([13]) Podíl hrubého měsíčního příjmu domácnosti potřebný k pokrytí průměrných měsíčních splátek hypoték.

([14]) Poměr mezi mediánem cen domů a mediánem ročního příjmu domácností v dané oblasti.

([15]) Počet let hrubého příjmu domácností potřebného k nákupu typického bydlení za současné tržní ceny.

(21) Vyrovnávací platba za služby obecného hospodářského zájmu v oblasti cenově dostupného bydlení by se měla v zásadě zaměřit na investiční náklady na výstavbu nových budov, včetně pořízení pozemků, pořízení stávajících bytů nebo budov za účelem transformace nebo renovace, transformaci nebo renovaci stávajících bytů či budov (nebo jednotlivých prvků budovy), zajištění souladu s požadavky přístupnosti pro starší osoby nebo osoby se zdravotním postižením, dodržování environmentálních standardů, přizpůsobení se změně klimatu, včetně vodohospodářské odolnosti. Je-li to nezbytné pro provozování služby, může tato vyrovnávací platba pokrývat i provozní náklady.

(22) Aby se zabránilo zneužívání cenově dostupného bydlení, například pro rekreační objekty nebo krátkodobé pronájmy, měly by členské státy zajistit, aby bydlení bylo a zůstalo využíváno ke správnému účelu.

(23) Ceny za služby obecného hospodářského zájmu v oblasti cenově dostupného bydlení musí být v rozmezí, které zajistí cenovou dostupnost bydlení, aniž by tento cíl překračovaly, aby se zabránilo nepřiměřenému narušení hospodářské soutěže. Členské státy mohou při stanovování cen cenově dostupného bydlení zohlednit rovněž náklady na energii a další výdaje související s bydlením, aby odrážely celkovou finanční zátěž domácností.

(24) Aby se zajistilo, že služby obecného hospodářského zájmu v oblasti sociálního a cenově dostupného bydlení budou přizpůsobeny potřebám domácností, měly by členské státy u těchto služeb uplatňovat minimální kritéria kvality, enviromentální kritéria a kritéria přístupnosti. Tato kritéria zahrnují například přístupnost pro osoby se zdravotním postižením a starší osoby, odolnost vůči změně klimatu, minimální plochu obydlí, vytápění a chlazení, větrání, energetickou náročnost, hygienická zařízení a dodávky vody, stabilitu stavby budovy a požární bezpečnost a připravenost budovy na širokopásmové připojení. Při určování umístění projektů sociálního a cenově dostupného bydlení mohou členské státy rovněž zvážit dostupnost cenově dostupné dopravy k základním službám, jako je zdravotní péče, vzdělávání a finanční služby, a to i pro osoby se zdravotním postižením.

(25) Aby byla zachována hospodářská soutěž v segmentu trhu s cenově dostupným bydlením, měly by být služby obecného hospodářského zájmu v oblasti cenově dostupného bydlení otevřeny za stejných podmínek všem účastníkům trhu, kteří jsou schopni tyto služby poskytovat.

(26) Budovy sociálního nebo cenově dostupného bydlení dotované v rámci služeb obecného hospodářského zájmu musí zůstat určené pro účely poskytování sociálního nebo cenově dostupného bydlení po dostatečně dlouhou dobu, a to nejméně 20 let, aby se zabránilo spekulacím. Zároveň mohou být za zvláštních řádně odůvodněných okolností, jako je poskytování dočasného ubytování v případě extrémních povětrnostních a klimatických jevů nebo jiných přírodních katastrof, režimy provozní podpory nebo investiční režimy s nízkou veřejnou podporou, odůvodněné režimy s kratší dobou trvání. Kromě toho je odůvodněné osvobodit od této povinnosti dodržovat minimální dobu 20 let poskytovatele služeb obecného hospodářského zájmu v oblasti sociálního a cenově dostupného bydlení, jejichž činnost je v zásadě omezena na poskytování této služby obecného hospodářského zájmu, případně s ročními obchodními příjmy nepřesahujícími 5 % celkových ročních příjmů během doby pověření, jež lze považovat za doplňkové ke službě obecného hospodářského zájmu, a kteří jsou ze zákona povinni znovu investovat veškeré své zisky do poskytování této služby. Účelem této výjimky je umožnit těmto poskytovatelům služeb obecného hospodářského zájmu v oblasti bydlení prodávat sociální nebo cenově dostupné bytové jednotky, aby mohli v případě potřeby znovu investovat do vhodnějšího sociálního nebo cenově dostupného bydlení. Při uplatňování tohoto osvobození by členské státy měly zajistit, aby obchodní příjmy zůstaly vedlejší, například prostřednictvím namátkových kontrol, zejména v případě podezření na zneužití.

(27) Kriticky důležitý léčivý přípravek je léčivý přípravek, u nějž nedostatky v dodávkách vedou k vážné újmě nebo riziku vážné újmy pro pacienty. V dodavatelském řetězci některých kriticky důležitých léčivých přípravků mohou existovat rizika a nedostatky, které mohou ohrozit nepřetržité dodávky těchto přípravků pacientům v Unii, zejména v krizových situacích, jako je pandemie. Tato rizika a nedostatky potenciálně vyžadují cílenou veřejnou intervenci (včetně financování) zejména do výrobních kapacit kriticky důležitých léčivých přípravků, jejich účinných látek a dalších klíčových vstupů. Pokud je na úrovni Unie nebo na úrovni jednoho či více členských států na základě posouzení zranitelnosti zjištěno selhání trhu týkající se bezpečnosti dodávek konkrétního kriticky důležitého léčivého přípravku, mohou se všechny nebo některé dotčené členské státy rozhodnout svěřit konkrétní povinnosti veřejné služby provozovatelům s cílem zvýšit bezpečnost dodávek těchto kriticky důležitých léčivých přípravků a poskytnout vyrovnávací platbu až do výše obecného limitu stanoveného v tomto rozhodnutí. Vyrovnávací platba za služby obecného hospodářského zájmu v oblasti kritických léčivých přípravků nepřesahující obecný limit pro vyrovnávací platby by proto měla být vyňata z oznamovací povinnosti podle čl. 108 odst. 3 Smlouvy.

(28) Článek 93 Smlouvy představuje ve vztahu k čl. 106 odst. 2 Smlouvy *lex specialis*. Článek 93 stanoví pravidla použitelná na vyrovnávací platbu za závazek veřejné služby v odvětví pozemní dopravy. Pokud jde o přepravu cestujících, článek 93 je proveden nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1370/2007 ([16]), které stanoví pravidla pro vyrovnávací platby za závazky veřejné služby ve veřejné přepravě cestujících. Použití nařízení (ES) č. 1370/2007 na odvětví dopravy cestujících po vnitrozemských vodních cestách je v kompetenci členských států. Nařízení (ES) č. 1370/2007 osvobozuje od oznamovací povinnosti podle čl. 108 odst. 3 Smlouvy veškeré vyrovnávací platby v odvětví pozemní dopravy, které splňují v něm stanovené podmínky. Pokud jde o nákladní dopravu, výklad tohoto článku přináší sdělení Komise, *Pokyny ke státní podpoře pro pozemní a multimodální dopravu*, které stanoví podmínky, za nichž lze státní podporu představující náhradu za určitá plnění související s pojmem veřejné služby v odvětví železniční nákladní dopravy považovat za slučitelnou s vnitřním trhem podle článku 93. Podle rozsudku ve věci Altmark nelze vyrovnávací platbu v odvětví pozemní dopravy, která nesplňuje ustanovení článku 93 Smlouvy, prohlásit za slučitelnou se Smlouvou na základě čl. 106 odst. 2 Smlouvy ani na základě žádného jiného ustanovení Smlouvy. Toto rozhodnutí by se proto nemělo použít na odvětví pozemní dopravy.

(29) Na námořní a leteckou dopravu se na rozdíl od pozemní dopravy vztahuje čl. 106 odst. 2 Smlouvy. Některá pravidla pro vyrovnávací platby za závazek veřejné služby v odvětví letecké a námořní dopravy jsou obsažena v nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1008/2008 ([17]) a v nařízení Rady (EHS) č. 3577/92 ([18]). Tato nařízení však na rozdíl od nařízení (ES) č. 1370/2007 neupravují otázku slučitelnosti možných prvků státní podpory ani neobsahují výjimku z oznamovací povinnosti podle čl. 108 odst. 3 Smlouvy. Toto rozhodnutí by proto mělo být použitelné na vyrovnávací platby za závazky veřejné služby v odvětví letecké a námořní dopravy za předpokladu, že kromě splnění podmínek stanovených v tomto rozhodnutí tyto vyrovnávací platby splňují i odvětvová pravidla stanovená v nařízení (ES) č. 1008/2008, případně v nařízení (EHS) č. 3577/92.

(30) V konkrétních případech vyrovnávacích plateb za závazky veřejné služby provozování leteckých nebo námořních spojů na ostrovy i provozování letišť a přístavů, které představují služby obecného hospodářského zájmu ve smyslu čl. 106 odst. 2 Smlouvy, je vhodné stanovit limity založené na průměrném ročním počtu cestujících. Kromě toho, pokud námořní spojení s ostrovy zahrnují nákladní dopravu, je vhodné poskytnout limity založené na průměrném ročním objemu nákladu, které se stanoví na základě typického poměru mezi kapacitou cestujících a kapacitou vozidel. Tyto limity odrážejí hospodářskou realitu těchto činností a jejich povahu služby obecného hospodářského zájmu. Na základě zkušeností získaných v rámci pokynů pro leteckou dopravu z roku 2014 ([19]) navíc často nejsou zisková ani letiště s ročním objemem přepravy více než 200 000 cestujících. Aby se zohlednila tato ekonomická realita, je vhodné zvýšit limit pro cestující stanovený v rozhodnutí 2012/21/EU z 200 000 cestujících na 500 000 cestujících. S ohledem na roli přístavů, zejména přístavů v ostrovních a nejvzdálenějších regionech, by stávající limit měl být zvýšen z 300 000 na 400 000 cestujících. Přístavy v nejvzdálenějších regionech by z důvodu jejich zásadní role pro propojení vzhledem k jejich zeměpisné vzdálenosti od pevniny členských států měly těžit z vynětí z oznamovací povinnosti bez ohledu na objem roční osobní nebo nákladní dopravy.

(31) Míra, v níž konkrétní vyrovnávací platba narušuje obchod a hospodářskou soutěž, nezávisí jen na průměrné roční výši této platby a na dotčeném odvětví, ale rovněž na celkové době trvání pověření službou. Pokud není delší doba odůvodněna potřebou velké investice, například v oblasti sociálního nebo cenově dostupného bydlení, kde se investice obvykle umořují po dobu více než 20 let, mělo by být použití tohoto rozhodnutí omezeno na období pověření nepřekračující deset let.

([16]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1370/2007 ze dne 23. října 2007 o veřejných službách v přepravě cestujících po železnici a silnici a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 1191/69 a č. 1107/70 (Úř. věst. L 315, 3.12.2007, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2007/1370/oj).

([17]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1008/2008 ze dne 24. září 2008 o společných pravidlech pro provozování leteckých služeb ve Společenství (přepracované znění) (Úř. věst. L 293, 31.10.2008, s. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2008/1008/oj).

([18]) Nařízení Rady (EHS) č. 3577/92 ze dne 7. prosince 1992 o uplatňování zásady volného pohybu služeb v námořní dopravě v členských státech (námořní kabotáž) (Úř. věst. L 364, 12.12.1992, s. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1992/3577/oj).

([19]) Sdělení Komise – Pokyny ke státní podpoře letišť a leteckých společností (Úř. věst. C 99, 4.4.2014, s. 3).

(32) Aby se mohl použít čl. 106 odst. 2 Smlouvy, musí být daný podnik členským státem výslovně pověřen poskytováním určité služby obecného hospodářského zájmu.

(33) Aby se zajistilo dodržování kritérií stanovených v čl. 106 odst. 2 Smlouvy, je třeba upřesnit podmínky a požadavky, které je nutno splnit ohledně pověření prováděním služeb obecného hospodářského zájmu. Výši vyrovnávací platby lze totiž správně vypočítat a kontrolovat pouze tehdy, pokud byly závazky veřejné služby, kterými byly dané podniky pověřeny, a jakékoli závazky státu jasně stanoveny jedním nebo několika akty příslušných veřejných orgánů daného členského státu. Tento akt může mít v různých členských státech různou formu, ale měl by uvádět alespoň, o jaké podniky se jedná, jaký je přesný obsah svěřených závazků veřejné služby, jejich trvání, případně území, na které se vztahují, zda byla udělena výhradní nebo zvláštní práva, jakou podobu má kompenzační mechanismus, podle jakých ukazatelů se stanovuje výše vyrovnávací platby, jak se předchází nadměrnému vyrovnání a jak se takové případně nadměrně vyplacené částky získávají zpět.

(34) Aby se předešlo neodůvodněnému narušení hospodářské soutěže, neměla by vyrovnávací platba přesáhnout rozsah nezbytný k pokrytí čistých nákladů, které podnik vynaložil při poskytování služby, včetně přiměřeného zisku.

(35) Čisté náklady, které se mají vzít v úvahu, by měly být vypočítávány jako rozdíl mezi náklady vynaloženými při poskytování služby obecného hospodářského zájmu a příjmem ze služby obecného hospodářského zájmu, nebo alternativně jako rozdíl mezi čistými náklady vyplývajícími z poskytování se závazkem veřejné služby a čistými náklady nebo ziskem vyplývajícím z poskytování bez závazku veřejné služby. Zejména v případě, kdy závazek veřejné služby snižuje příjmy, například kvůli regulovaným cenám, ale nemá vliv na náklady, by mělo být možné čisté náklady vynaložené při plnění závazku veřejné služby vypočítat na základě ušlého příjmu. Aby se předešlo neodůvodněnému narušení hospodářské soutěže, měly by se při výpočtu vyrovnávací platby vzít v úvahu veškeré příjmy z poskytování služby obecného hospodářského zájmu, tedy veškeré příjmy, které by poskytovatel nezískal, kdyby nebyl pověřen závazkem. Pokud je dotyčný podnik držitelem zvláštních či výlučných práv vázaných na činnosti jiné, než je služba obecného hospodářského zájmu, pro niž je poskytnuta podpora, které dávají vzniknout zisku převyšujícímu přiměřený zisk, nebo využívá jiných výhod přiznaných státem, tento zisk či výhody by se měly zahrnout do jeho příjmu bez ohledu na jejich klasifikaci pro účely článku 107 Smlouvy.

(36) V zájmu kontroly možného křížového subvencování, pokud podnik vykonává hospodářské činnosti v rámci i mimo rámec konkrétní služby obecného hospodářského zájmu či několika služeb obecného hospodářského zájmu, musí být ve vnitropodnikovém účetnictví příjmy a výdaje spojené s poskytováním každé služby obecného hospodářského zájmu vykazovány odděleně od příjmů a výdajů spojených s jinými službami, kromě toho musí být vymezeny parametry přidělování příjmů a výdajů.

(37) Vyrovnávací platba přesahující výši čistých nákladů, které dotčený podnik vynaložil při provozování služeb obecného hospodářského zájmu, by měla představovat neslučitelnou státní podporu a měla by být vrácena s úroky státu. Vyrovnávací platba, která byla poskytnuta na poskytování služby obecného hospodářského zájmu, avšak ve skutečnosti ji dotčený podnik použil k činnosti na jiném trhu pro účely, které nejsou uvedeny v pověřovacím aktu, není nutná pro poskytování služby obecného hospodářského zájmu, a proto může rovněž představovat neslučitelnou státní podporu, která by měla být vrácena státu i s úroky.

(38) Zisk poskytovatele služby, který nepřekračuje příslušnou swapovou sazbu navýšenou o 100 bazických bodů, by se neměl považovat za nepřiměřený. V této souvislosti se za příslušnou swapovou sazbu považuje příslušná míra návratnosti bezrizikové investice. Účelem přirážky 100 bazických bodů je mimo jiné vyvážit riziko likvidity související s poskytováním kapitálu, který je vázán na poskytování služby po celou dobu trvání pověření.

(39) Jestliže poskytovatel služby nenese podstatnou míru obchodního rizika, například proto, že jsou mu plně hrazeny náklady na poskytování služby, neměly by se zisky, které překračují limit příslušné swapové sazby navýšené o 100 bazických bodů, považovat za přiměřené.

(40) Pokud není z důvodů zvláštních okolností vhodné využít míru návratnosti kapitálu, měly by členské státy mít možnost spoléhat při určování přiměřeného zisku na jiné ukazatele úrovně zisku, například na průměrnou míru návratnosti vlastního kapitálu, návratnost vloženého kapitálu, návratnost aktiv nebo rentabilitu tržeb.

(41) Při určení toho, co představuje přiměřený zisk, by členské státy měly mít možnost zavést pobídková kritéria, která se týkají zejména kvality poskytované služby a nárůstu produktivity. Nárůst produktivity by neměl snížit kvalitu poskytované služby. Členské státy by měly mít například možnost stanovit v pověřovacím aktu cíle efektivity produkce, takže úroveň vyrovnávací platby pak závisí na rozsahu, v němž byly tyto cíle splněny. V pověřovacím aktu může být stanoveno, že pokud podnik tyto cíle nesplní, vyrovnávací platba se sníží na základě metody výpočtu uvedené v pověřovacím aktu, naopak pokud podnik tyto cíle překročí, může být vyrovnávací platba zvýšena na základě metody výpočtu uvedené v pověřovacím aktu. Jakékoli odměny související s nárůstem produktivity by měly být stanoveny na takové úrovni, aby umožnily vyrovnané sdílení tohoto nárůstu mezi podnikem a členským státem a/nebo uživateli.

(42) Na základě zkušeností získaných při uplatňování rozhodnutí 2012/21/EU by měla být upravena povinnost provádět kontroly *ex post* nadměrné vyrovnávací platby, aby se snížila administrativní zátěž členských států. Jejich četnost by proto měla být snížena a členské státy by měly být od těchto kontrol osvobozeny, pokud je vyrovnávací platba stanovena předem na základě věrohodného obchodního plánu. Pokud je navíc činnost poskytovatele služby obecného hospodářského zájmu v zásadě omezena na poskytování této služby obecného hospodářského zájmu s možnými ročními obchodními příjmy nepřesahujícími 5 % celkových ročních příjmů během doby pověření, jež lze považovat za doplňkové ke službě obecného hospodářského zájmu, a poskytovatel je ze zákona povinen reinvestovat veškerý svůj zisk do této služby obecného hospodářského zájmu, je riziko nepatřičného narušení hospodářské soutěže spojeného s možnou nadměrnou vyrovnávací platbou omezené. V takovém případě by rovněž nemělo být nutné provádět kontroly *ex post* za účelem ověření, zda nedošlo k nadměrné vyrovnávací platbě. Při uplatňování tohoto osvobození by však členské státy měly zajistit, aby obchodní příjmy zůstaly doplňkové, například prostřednictvím namátkových kontrol, zejména v případě podezření na zneužití.

(43) V zájmu snížení administrativní zátěže by měly být povinnosti podávat zprávy uložené rozhodnutím 2012/21/EU odstraněny. Stejně tak by měla být pro účely zjednodušení odstraněna i povinnost odkazovat na uvedené rozhodnutí v pověřovacím aktu. Aby byla zachována dostatečná úroveň transparentnosti, pokud jde o vyrovnávací platby poskytované za služby obecného hospodářského zájmu, měly by být povinnosti týkající se transparentnosti stanovené v rozhodnutí 2012/21/EU upraveny. V souvislosti se zveřejňováním informací o poskytování jednotlivých podpor je vhodné stanovit limity, při jejichž překročení lze mít za to, že zveřejnění je přiměřené při zohlednění částky podpory.

(44) Výjimka z povinnosti oznámení předem platná pro určité služby obecného hospodářského zájmu by neměla vylučovat možnost členských států oznámit konkrétní projekt podpory. Jestliže Komise posuzuje slučitelnost konkrétní podpory na základě takového oznámení nebo na základě stížnosti nebo *ex officio*, měla by posoudit, zda jsou splněny příslušné podmínky. Nebude-li tomu tak, mělo by být opatření posouzeno podle zásad stanovených ve sdělení Komise o rámci pro státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby ([20]).

(45) Toto rozhodnutí by se mělo použít, aniž jsou dotčena ustanovení směrnice Komise 2006/111/ES ([21]).

(46) Toto rozhodnutí by se mělo použít, aniž by byla dotčena ustanovení Unie v oblasti hospodářské soutěže, zejména články 101 a 102 Smlouvy.

(47) Toto rozhodnutí by se mělo použít, aniž by byla dotčena ustanovení Unie v oblasti zadávání veřejných zakázek.

(48) Tímto rozhodnutím by neměla být dotčena přísnější ustanovení vztahující se na závazky veřejné služby obsažená v odvětvových předpisech Unie.

([20]) Sdělení Komise – Rámec Evropské unie pro státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby (Úř. věst. C 8, 11.1.2012, s. 15).

([21]) Směrnice Komise 2006/111/ES ze dne 16. listopadu 2006 o zprůhlednění finančních vztahů mezi členskými státy a veřejnými podniky a o finanční průhlednosti uvnitř jednotlivých podniků (Úř. věst. L 318, 17.11.2006, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2006/111/oj).

(49) Režimy podpory, které byly uvedeny v účinnost v souladu s rozhodnutím 2012/21/EU před vstupem tohoto rozhodnutí v platnost, by měly být nadále slučitelné s vnitřním trhem a vyňaty z oznamovací povinnosti na období dalších dvou let. Podpora uvedená v účinnost před vstupem tohoto rozhodnutí v platnost, která nebyla udělena v souladu s rozhodnutím 2012/21/EU, ale splňuje podmínky stanovené v tomto rozhodnutí, by měla být považována za slučitelnou s vnitřním trhem a měla by být vyňata z oznamovací povinnosti. Vzhledem k tomu, že toto rozhodnutí zavádí nové podmínky pro služby obecného hospodářského zájmu v oblasti sociálního bydlení, jež mají omezený účinek, měly by být odchylně a za účelem ochrany příjemců těchto stávajících sociálních služeb obecného hospodářského zájmu, a to i s přihlédnutím k omezenému potenciálu narušení hospodářské soutěže spojenému s těmito službami obecného hospodářského zájmu, režim podpory nebo jednotlivá podpora pro jakoukoliv sociální službu obecného hospodářského zájmu, která byla zavedena před vstupem tohoto rozhodnutí v platnost a která byla slučitelná s vnitřním trhem a vyňata z oznamovací povinnosti, nadále slučitelná s vnitřním trhem až do konce doby platnosti pověřovacího aktu.

(50) Komise by měla toto rozhodnutí podle potřeby přezkoumat s přihlédnutím ke zkušenostem získaným při jeho provádění,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Předmět

Toto rozhodnutí stanoví podmínky, za nichž je státní podpora ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby udělená určitým podnikům pověřeným poskytováním služby obecného hospodářského zájmu slučitelná s vnitřním trhem a vyňatá z oznamovací povinnosti stanovené v čl. 108 odst. 3 Smlouvy. Pro určení příjemce podpory v tomto rozhodnutí se použije pojem jeden podnik, jak je definován v čl. 2 odst. 2 nařízení Komise (EU) 2023/2832.

Článek 2

Působnost

1. Výjimka z oznamovací povinnosti stanovené v čl. 108 odst. 3 Smlouvy stanovená v tomto rozhodnutí se vztahuje na státní podporu na státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby udělenou podnikům pověřeným poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu podle čl. 106 odst. 2 Smlouvy, která spadá do některé z následujících kategorií:

a) vyrovnávací platba nepřesahující roční částku 20 milionů EUR za poskytování služeb obecného hospodářského zájmu v jiných oblastech, než je doprava a dopravní infrastruktura, včetně sociálních služeb neuvedených v písmenu c) a kriticky důležitých léčivých přípravků;

b) vyrovnávací platba za poskytování služeb obecného hospodářského zájmu nemocnicemi poskytujícími zdravotní péči, v příslušných případech včetně pohotovostních služeb; výkonu doplňkových činností, které přímo souvisejí s hlavními činnostmi, zejména v oblasti výzkumu však použití tohoto odstavce nebrání;

c) vyrovnávací platba za poskytování služeb obecného hospodářského zájmu, jimiž se uspokojují sociální potřeby, v případě zdravotní a dlouhodobé péče, péče o děti, přístupu na trh práce a opětovného začlenění do trhu práce, péče a sociální začleňování zranitelných skupin, včetně přístupnosti a podpůrných technologických služeb pro osoby se zdravotním postižením;

d) vyrovnávací platba za poskytování služeb obecného hospodářského zájmu v oblasti sociálního bydlení, pokud služby sociálního bydlení splňují požadavky stanovené v příloze;

e) vyrovnávací platba za poskytování služeb obecného hospodářského zájmu v oblasti dostupného bydlení, pokud služby dostupného bydlení splňují požadavky stanovené v příloze;

f) vyrovnávací platba za poskytování služeb obecného hospodářského zájmu v případě leteckých nebo lodních spojů na ostrovy, na nichž v průběhu dvou rozpočtových období bezprostředně předcházejících období, v němž bylo vydáno pověření službou obecného hospodářského zájmu, nepřevýšil roční počet cestujících 300 000 osob a pokud námořní spojení s ostrovy zahrnují nákladní dopravu 75 000 běžných metrů nákladu ([22]);

g) vyrovnávací platba za poskytování služeb obecného hospodářského zájmu v případě letišť a přístavů, kde v průběhu dvou rozpočtových let předcházejících roku, v němž bylo vydáno pověření službou obecného hospodářského zájmu, nepřevýšil průměrný roční počet cestujících 500 000 osob na letištích a 400 000 osob v přístavech nebo v případě přístavů v nejvzdálenějších regionech bez ohledu na průměrný roční objem přepravy.

2. Pokud se výše vyrovnávací platby uvedená v odst. 1 písm. a) mění během trvání pověření, vypočítá se roční částka jako průměr ročních vyrovnávacích plateb očekávaných za dobu trvání pověření.

Roční limit uvedený v odst. 1 písm. a) se použije na jednu službu obecného hospodářského zájmu, kterou byl podnik pověřen. V případě společného nebo individuálního pověření v několika členských státech platí limit pro vyrovnávací platby pro každý členský stát, v němž je služba poskytována.

3. Toto rozhodnutí se použije v případě, že podnik je pověřen poskytováním služby obecného hospodářského zájmu na dobu nepřesahující deseti let. Jestliže doba pověření přesahuje deset let, použijí se ustanovení tohoto rozhodnutí, pouze pokud se od poskytovatele služby vyžaduje velká investice, kterou je nutno umořit během delšího období v souladu s obecně přijímanými účetními zásadami.

4. Jestliže během doby pověření již nejsou splněny podmínky pro použití tohoto rozhodnutí, měla by se podpora oznámit podle čl. 108 odst. 3 Smlouvy.

5. V oblasti letecké a námořní dopravy se toto rozhodnutí použije pouze na státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby poskytnuté podnikům pověřeným poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu ve smyslu čl. 106 odst. 2 Smlouvy, která splňuje podmínky nařízení (ES) č. 1008/2008, případně nařízení (EHS) č. 3577/92.

6. Toto rozhodnutí se nepoužije na státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby poskytované podnikům v odvětví pozemní dopravy.

Článek 3

Slučitelnost a výjimka z ohlašovací povinnosti

Státní podpora ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby, která splňuje podmínky stanovené v tomto rozhodnutí, je slučitelná s vnitřním trhem a platí pro ni výjimka z povinnosti oznámení předem stanovená v čl. 108 odst. 3 Smlouvy, pokud státní podpora také splňuje požadavky plynoucí ze Smlouvy nebo odvětvových právních předpisů Unie.

Článek 4

Pověření

Poskytování služby obecného hospodářského zájmu se dotčenému podniku svěří prostřednictvím jednoho nebo více aktů, jejichž formu si může určit každý členský stát. V tomto aktu nebo aktech musí být uvedeny zejména tyto údaje:

a) náplň a délka trvání závazků veřejné služby;

b) o který podnik a případně o které území se jedná;

c) povaha veškerých výhradních nebo zvláštních práv udělených podniku orgánem poskytujícím vyrovnávací platbu;

([22]) „Běžnými metry nákladu“ se rozumí roční objem přepravovaných užitkových nákladních vozidel a přípojných vozidel bez doprovodu, měřený v metrech jízdních pruhů. Metr v jízdním pruhu odpovídá jednomu metru délky na palubě pro vozidla, širokému jeden jízdní pruh.

d) popis kompenzačního mechanismu a parametrů pro výpočet, kontrolu a přezkoumání vyrovnávací platby;

e) opatření k zamezení a vrácení jakékoli nadměrné vyrovnávací platby.

Článek 5

Vyrovnávací platba

1. Výše vyrovnávací platby nepřesáhne rozsah nezbytný k pokrytí čistých nákladů vynaložených při plnění závazků veřejné služby, včetně přiměřeného zisku.

2. Čisté náklady lze vypočítat jako rozdíl mezi náklady vymezenými v odstavci 3 a příjmy vymezenými v odstavci 4. Lze je rovněž vypočítat jako rozdíl mezi čistými náklady podniku, který svou činnost provozuje se závazkem veřejné služby, a čistými náklady nebo ziskem téhož podniku, který provozuje svou činnost bez závazku veřejné služby.

3. Náklady, k nimž se přihlíží, zahrnují veškeré náklady vzniklé při poskytování služby obecného hospodářského zájmu. Vypočítají se na základě těchto obecně uznávaných zásad nákladového účetnictví:

a) působí-li dotčený podnik výhradně v oblasti poskytování služeb obecného hospodářského zájmu, lze zohlednit veškeré jeho náklady;

b) vykonává-li dotčený podnik rovněž činnosti mimo rozsah služby obecného hospodářského zájmu, lze zohlednit pouze náklady vztahující se na poskytování služby obecného hospodářského zájmu;

c) náklady připisované službě obecného hospodářského zájmu mohou zahrnovat veškeré přímé náklady vynaložené při poskytování služby obecného hospodářského zájmu a odpovídající podíl nákladů společných službě obecného hospodářského zájmu a jiným činnostem;

d) náklady spojené s investicemi, včetně do infrastruktury, mohou být zohledněny, pokud jsou nezbytné pro poskytování služby obecného hospodářského zájmu.

4. Příjmy, k nimž se přihlíží, zahrnují alespoň veškeré příjmy ze služby obecného hospodářského zájmu bez ohledu na to, zda tyto příjmy představují státní podporu ve smyslu článku 107 Smlouvy. Pokud je dotyčný podnik držitelem zvláštních či výlučných práv vázaných na činnosti jiné, než je služba obecného hospodářského zájmu, pro niž je poskytnuta podpora, které dávají vzniknout zisku převyšujícímu přiměřený zisk, nebo využívá jiných výhod přiznaných státem, tento zisk či výhody se zahrnou do jeho příjmu bez ohledu na jejich klasifikaci pro účely článku 107 Smlouvy. Dotyčný členský stát může též rozhodnout, že zisky plynoucí z jiných činností mimo rozsah dané služby obecného hospodářského zájmu musí být zčásti nebo zcela připsány na financování služby obecného hospodářského zájmu.

5. Pokud podnik vykonává hospodářské činnosti v rámci i mimo rámec konkrétní služby obecného hospodářského zájmu či několika služeb obecného hospodářského zájmu, musí být ve vnitropodnikovém účetnictví příjmy a výdaje spojené s poskytováním každé služby obecného hospodářského zájmu vykazovány odděleně od příjmů a výdajů spojených s jinými službami, kromě toho musí být vymezeny parametry přidělování příjmů a výdajů. Náklady spojené s jinými činnostmi, než je poskytování služby obecného hospodářského zájmu, musí pokrýt veškeré přímé náklady, příslušný podíl společných nákladů a přiměřenou návratnost kapitálu. Vyrovnávací platba se neposkytuje na náklady spojené s činnostmi, které nespadají do oblasti působnosti služby obecného hospodářského zájmu.

6. Členské státy si od dotčených podniků vyžádají vrácení veškerých nadměrných vyrovnávacích plateb.

Článek 6

Přiměřený zisk

1. Pro účely tohoto rozhodnutí se „přiměřeným ziskem“ rozumí míra návratnosti kapitálu, kterou by požadoval průměrný podnik při úvahách o tom, zda bude poskytovat službu obecného hospodářského zájmu po celou dobu pověření, s přihlédnutím k úrovni rizika. „Mírou návratnosti kapitálu“ se rozumí interní míra návratnosti kapitálu, který podnik investoval během doby trvání pověření. Úroveň rizika závisí na dotčeném odvětví, typu služby a charakteru vyrovnávací platby.

2. Při určení toho, co představuje přiměřený zisk, mohou členské státy zavést pobídková kritéria, která se týkají zejména kvality poskytované služby a nárůstu produktivity. Nárůst produktivity nesmí snížit kvalitu poskytované služby. Jakékoli odměny související s nárůstem produktivity se stanoví na takové úrovni, aby umožnily rovnoměrné sdílení tohoto nárůstu mezi podnikem a členským státem a/nebo uživateli.

3. Pro účely tohoto rozhodnutí je míra návratnosti kapitálu, která nepřesáhne příslušnou swapovou sazbu navýšenou o 100 bazických bodů, v každém případě považována za přiměřenou. Příslušnou swapovou sazbou je ta swapová sazba, jejíž doba splatnosti a měna odpovídají době trvání a měně pověřovacího aktu. Jestliže poskytování služby obecného hospodářského zájmu není spojeno s výrazným komerčním nebo smluvním rizikem, zejména pokud jsou čisté náklady na poskytování služby obecného hospodářského zájmu v podstatě plně vyrovnány *ex post*, nesmí přiměřený zisk překročit příslušnou swapovou sazbu navýšenou o 100 bazických bodů.

4. Pokud není z důvodů zvláštních okolností vhodné použít míru návratnosti kapitálu, mohou členské státy vycházet při určování přiměřeného zisku z jiných ukazatelů úrovně zisku než z míry návratnosti kapitálu, např. z průměrné míry návratnosti vlastního kapitálu, míry návratnosti vloženého kapitálu, návratnosti aktiv nebo rentability tržeb. „Návratností" se rozumí zisky bez úroků a před zdaněním v daném roce. Průměrná návratnost se vypočítá uplatněním diskontního faktoru na celou dobu trvání smlouvy podle sdělení Komise o revizi metody stanovování referenčních a diskontních sazeb ([23]). Ať už je zvolen jakýkoli ukazatel, je členský stát schopen Komisi na požádání poskytnout důkazy o tom, že daný zisk nepřevyšuje zisk, který by vyžadoval typický podnik při rozhodování, zda bude poskytovat danou službu, například referenční údaje o mírách návratnosti podobných zakázek udělených za soutěžních podmínek.

Článek 7

Kontrola nadměrných vyrovnávacích plateb

1. Členské státy zajistí, že vyrovnávací platba udělená za poskytování služby obecného hospodářského zájmu splňuje požadavky tohoto rozhodnutí, zejména to, že podnik neobdrží vyrovnávací platbu, která převyšuje částku stanovenou podle článku 5. Na žádost Komise členské státy předloží důkaz o souladu. Za tímto účelem provádějí členské státy pravidelné kontroly, a to nejméně jednou během každých pět let doby pověření a na konci tohoto období.

2. Jestliže členský stát stanovil pevnou úroveň vyrovnávací platby za službu obecného hospodářského zájmu, která řádně předpokládá a začleňuje nárůst efektivity, jejž lze od poskytovatele služby očekávat během doby trvání pověření, na základě správného rozložení nákladů a příjmů a rozumných očekávání, omezí se kontrola nadměrné vyrovnávací platby na to, že se ověří, zda úroveň zisku, k němuž je poskytovatel oprávněn podle pověřovacího aktu, je přiměřená z pohledu *ex ante*.

3. Pokud je činnost poskytovatele služby obecného hospodářského zájmu v zásadě omezena na poskytování této služby obecného hospodářského zájmu s ročními obchodními příjmy nepřesahujícími 5 % celkových ročních příjmů během doby pověření a poskytovatel je ze zákona povinen reinvestovat veškerý svůj zisk do poskytování dané služby obecného hospodářského zájmu, nejsou nutné kontroly *ex post* s cílem ověřit, zda nedošlo k nadměrné vyrovnávací platbě. Při uplatňování této výjimky členské státy zajistí, aby obchodní příjmy zůstaly k poskytování služby obecného hospodářského zájmu doplňkové.

4. Jestliže podnik obdržel vyrovnávací platbu, která převyšuje částku stanovenou podle článku 5, dotčený členský stát vyžaduje, aby dotčený podnik nadměrně vyplacenou částku vrátil. Pokud se v rámci probíhajícího pověření poskytováním služby obecného hospodářského zájmu předpokládají budoucí vyrovnávací platby, parametry pro výpočet vyrovnávací platby se do budoucna aktualizují, a pokud výše nadměrné vyrovnávací platby nepřesáhne 10 % průměrné roční vyrovnávací platby, může být tato nadměrná vyrovnávací platba odečtena od příští vyrovnávací platby.

([23]) Sdělení Komise o revizi metody stanovování referenčních a diskontních sazeb (Úř. věst. C 14, 19.1.2008, s. 6).

Článek 8

Transparentnost

1. Členské státy zajistí, aby od 1. ledna 2028 byly informace o podpoře přesahující 1 milion EUR na podnik za službu obecného hospodářského zájmu během období pověření registrovány v centrálním registru na vnitrostátní úrovni nebo na úrovni Unie. Informace v centrálním registru musí zahrnovat identifikační údaje příjemce, vnitrostátní právní základ, částku vyrovnávací platby, datum poskytnutí, dobu trvání pověření, orgán poskytující podporu, nástroj podpory a dotčené odvětví na základě statistické klasifikace ekonomických činností v Unii („klasifikace NACE“). Centrální registr se zřídí tak, aby umožňoval snadný přístup veřejnosti k informacím a zároveň zajišťoval soulad s pravidly Unie o ochraně údajů, a to i prostřednictvím pseudonymizace konkrétních záznamů, je-li to nezbytné.

2. Členské státy musí v centrálním registru zaregistrovat informace stanovené v odstavci 1 o podpoře poskytnuté kterýmkoli orgánem v dotčeném členském státě do 20 pracovních dnů od poskytnutí podpory. Členské státy přijmou vhodná opatření k zajištění přesnosti údajů obsažených v centrálním registru.

3. Členské státy musí uchovávat záznamy o zaregistrovaných informacích o udělených podporách po dobu deseti let ode dne, kdy byla podpora poskytnuta.

4. Na písemnou žádost Komise poskytnou dotyčné členské státy Komisi ve lhůtě 20 pracovních dnů nebo v delší lhůtě stanovené v žádosti všechny informace, které Komise považuje za nezbytné k posouzení, zda byly splněny podmínky tohoto rozhodnutí.

Článek 9

Přechodná ustanovení

Toto rozhodnutí se použije na tyto jednotlivé podpory a režimy podpor:

a) režim podpory, který nabyl účinnosti před vstupem tohoto rozhodnutí v platnost a který byl slučitelný s vnitřním trhem a vyňat z oznamovací povinnosti v souladu s rozhodnutím 2012/21/EU, je nadále slučitelný s vnitřním trhem a je vyňat z oznamovací povinnosti na období dalších dvou let od vstupu tohoto rozhodnutí v platnost;

b) režim podpory nebo jednotlivá podpora na sociální službu obecného hospodářského zájmu, které nabyly účinnosti před vstupem tohoto rozhodnutí v platnost a které byly slučitelné s vnitřním trhem a vyňaty z oznamovací povinnosti v souladu s rozhodnutím 2012/21/EU, jsou nadále slučitelné s vnitřním trhem do konce trvání pověřovacího aktu;

c) režim podpory nebo jednotlivá podpora, které nabyly účinnosti před vstupem tohoto rozhodnutí v platnost a které nebyly slučitelné s vnitřním trhem a vyňaty z oznamovací povinnosti v souladu s rozhodnutím 2012/21/EU, ale splňují podmínky stanovené v tomto rozhodnutí, zejména podmínky uvedené v čl. 2 odst. 3, se považují za slučitelné s vnitřním trhem a vyňaté z povinnosti oznámení předem.

Článek 10

Zrušení

Rozhodnutí 2012/21/EU se zrušuje.

Článek 11

Vstup v platnost

Toto rozhodnutí vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Ve Štrasburku dne 16. prosince 2025.

Za Komisi
předsedkyně
Ursula VON DER LEYEN

PŘÍLOHA

1. Sociální bydlení jako služba obecného hospodářského zájmu musí pro účely tohoto rozhodnutí splňovat tyto požadavky:

   a. Být přístupné znevýhodněným domácnostem nebo sociálně méně zvýhodněným skupinám (včetně osob bez domova), které nejsou z důvodů omezené solventnosti schopné získat bydlení za tržních podmínek; služby obecného hospodářského zájmu v oblasti sociálního bydlení mohou zahrnovat omezený podíl neznevýhodněných domácností, aby se zabránilo územní koncentraci chudoby.

   b. Splňovat minimální standardy kvality a environmentální standardy a požadavky přístupnosti platné v daném členském státě.

   c. Být k dispozici pro účely sociálního bydlení po dobu nejméně 20 let od začátku poskytování služby. Členské státy mohou povolit kratší lhůtu, je-li to řádně odůvodněno například dočasnou povahou státního zásahu. Takové odůvodnění musí být zaznamenáno a na žádost poskytnuto Komisi v souladu s čl. 8 odst. 4.

      Pokud je činnost poskytovatele služby obecného hospodářského zájmu v zásadě omezena na poskytování této služby obecného hospodářského zájmu s ročními obchodními příjmy nepřesahujícími 5 % celkových ročních příjmů během doby pověření a poskytovatel je ze zákona povinen reinvestovat veškerý svůj zisk do této služby obecného hospodářského zájmu, může být od této povinnosti dodržovat minimální dobu 20 let osvobozen. Při uplatňování této výjimky členské státy zajistí, aby obchodní příjmy zůstaly ve vztahu k poskytování služby obecného hospodářského zájmu doplňkové.

   d. Vyrovnávací platba za služby obecného hospodářského zájmu v oblasti sociálního bydlení může pokrývat investiční náklady na výstavbu nových budov, včetně pořízení pozemků, pořízení stávajících bytů nebo budov za účelem transformace nebo renovace, transformaci nebo renovaci stávajících bytů či budov (nebo jednotlivých prvků budovy), náklady na zajištění souladu s požadavky přístupnosti pro starší osoby nebo osoby se zdravotním postižením, dodržování environmentálních standardů, náklady na přizpůsobení se změně klimatu, včetně vodohospodářské odolnosti, jakož i provozní náklady, je-li to nezbytné pro provoz služby.

2. Cenově dostupné bydlení jako služba obecného hospodářského zájmu musí pro účely tohoto rozhodnutí splňovat tyto požadavky:

   a. Být přístupné domácnostem, které nejsou v důsledku výsledků na trhu a zejména selhání trhu schopny získat přístup k bydlení za cenově dostupných podmínek.

      Cenová dostupnost bydlení se musí měřit na základě spolehlivých ukazatelů, jako je poměr nájmu k příjmům, poměr příjmu ke splátce hypotéky, poměr ceny k příjmům, míra příliš vysokých nákladů na bydlení nebo roční příjmy nutné ke koupi bydlení. Náklady na energii je třeba považovat za součást celkových nákladů na bydlení.

      Určení potřeb cenově dostupného bydlení ze strany členského státu, jakož i použité ukazatele a referenční hodnoty musí být zaznamenány a na žádost poskytnuty Komisi v souladu s čl. 8 odst. 4.

      Ze služeb obecného hospodářského zájmu v oblasti cenově dostupného bydlení musí mít prospěch domácnosti, které cenově dostupné bydlení skutečně potřebují, zejména s přihlédnutím k příjmům a složení domácnosti.

      Členské státy musí zajistit, aby dotované bydlení bylo a zůstalo využíváno pro cenově dostupné bydlení.

   b. Ceny cenově dostupného bydlení nebo nájemného za bydlení musí být nižší než tržní ceny a musí být stanoveny na základě transparentních kritérií, jako je příjem domácnosti, tržní ceny, náklady vzniklé poskytovatelům bydlení. Ceny bydlení nebo nájemného mohou zahrnovat další náklady na bydlení, jako jsou náklady na energii.

   c. Ceny bydlení nebo nájemného nesmí být sníženy pod úroveň, která je nezbytná k zajištění cenové dostupnosti pro způsobilé domácnosti.

   d. Splňovat minimální standardy kvality a environmentální standardy a požadavky přístupnosti platné v daném členském státě.

   e. Být přístupná za rovných podmínek všem poskytovatelům, kteří jsou schopni službu poskytovat, bez ohledu na jejich právní postavení a/nebo veřejnou či soukromou povahu.

f. Být k dispozici pro účely cenově dostupného bydlení po dobu nejméně 20 let od začátku poskytování služby. Členské státy mohou povolit kratší lhůtu, je-li to řádně odůvodněno například dočasnou povahou státního zásahu. Takové odůvodnění musí být zaznamenáno a na žádost poskytnuto Komisi v souladu s čl. 8 odst. 4.

Pokud je činnost poskytovatele služby obecného hospodářského zájmu v zásadě omezena na poskytování této služby obecného hospodářského zájmu s ročními obchodními příjmy nepřesahujícími 5 % celkových ročních příjmů během doby pověření a poskytovatel je ze zákona povinen reinvestovat veškerý svůj zisk do této služby obecného hospodářského zájmu, může být od této povinnosti dodržovat minimální dobu 20 let osvobozen. Při uplatňování této výjimky členské státy zajistí, aby obchodní příjmy zůstaly ve vztahu k poskytování služby obecného hospodářského zájmu doplňkové.

g. Vyrovnávací platba za služby obecného hospodářského zájmu v oblasti cenově dostupného bydlení může pokrývat investiční náklady na výstavbu nových budov, včetně pořízení pozemků, pořízení stávajících bytů nebo budov za účelem transformace nebo renovace, transformaci nebo renovaci stávajících bytů či budov (nebo jednotlivých prvků budovy), náklady na zajištění souladu s požadavky přístupnosti pro starší osoby nebo osoby se zdravotním postižením, dodržování environmentálních standardů, přizpůsobování se změně klimatu, jakož i provozní náklady, je-li to nezbytné pro provoz služby.